

Kultur-og-underholdning

13.04.2013

Vinger eller lenker

Et vakkert og tankevekkende verk som fabulerer omkring fellesskap og fremmedgjøring.

MONA PAHLE BJERKE
monapahlebjerke@gmail.com

Publisert 12.04.2013 17:07.

Debatten om hijab og andre religiøse hodeplagg har i ulike perioder og med vekslende styrke rast i media.

Mange husker likestillingsaktivisten og samfunnsdebattanten Sara Azmeh Rasmussen som satte fyr på en hijab for å markere sin motstand mot det hun betraktet som et kvinneundertrykkende hodeplagg.

- Charlotte Thiis Evensen
- Osl Contemporary, Oslo
- Vises til 21.4.

Men stemmene fra den andre siden av debatten har tatt like sterkt til motmæle, og hevdet at hijab slett ikke er undertrykkende, eller begrensende, men må sees som et stolt symbol for kulturell og religiøs tilhørighet.

Det har sågar vært fremholdt at det ligger en potensiell frihet i nettopp å kunne skjule seg, trekke seg tilbake fra det allestedsnærværende og evigsultne mannlige blikket.

Hva man enn måtte mene om dette, så kommer man ikke bort fra at det ikke er snakk om noe hvilket som helst plagg, men et ladet og betent identitetsuttrykk som vi ikke blir ferdig med å krangle om.

Ømtålig tematikk

Det er nettopp denne ømtålige tematikken som danner utgangspunkt for Charlotte Thiis-Evensens nye verk: «Uten tittel» som nå vises på frognergalleriet Osl Contemporary, men også som del av en større utstilling på Lillehammer Kunstmuseum.

Charlotte Thiis Evensen, «Uten tittel»

Foto: Charlotte Thiis Evensen

Verket er et tredelt videoarbeid der vi ser tre unge norske søstre av somalisk opprinnelse, filmet frontalt fra livet og opp. Pikene er i et alderspenn fra 12 til 15 år, og er kledd i hverdagslige klær.

Den ene har en brun kortermet, blomstrete bluse, den andre har hvit t-skjorte og grå hettegenser, og den tredje har en grå mønstrete strikkejakke.

Filmen viser hvordan de utfører den samme enkle handlingen; nemlig å ikle seg en hijab.

Som enorme vinger

Filmen går i loop, og er sammensatt av en forlengs og en baklengs avspilling, slik at det fremstår som om de tar av og på, og av og på hijaben om igjen og om igjen. Innspillingen er gjort med high speed – kamera (500 bilder i sekundet) mens avspillingen skjer i slow motion (med 25 bilder i sekundet) noe som skaper et langsomt dvelende, rytmisk uttrykk.

De tre ulike sjalene beveger seg sakte gjennom luften, sprer seg ut som enorme vinger omkring de vakre alvorlige jentensiktene.

Og vi blir fristet til å spørre; er sjalet virkelig kvinnens vinger, beskyttende og frigjørende, eller er det tvert imot hennes lenker, noe som fanger henne, og holder henne innesperret?

Overgangsritual

Selv om Thiis Evensens verk får oss til å reflektere over disse tingene, må det på ingen måte forstås som et debattinnlegg. Hun formulerer ingen holdning for eller mot.

Det hun er opptatt av å vise er dette brytningspunktet i jentenes liv, der de må fatte sin beslutning i forhold til om de vil bære hijab eller ikke.

Når vi står og betrakter tilsøringen ser vi rystende hvordan de barhodete jentene fremstår som barn, men når hijaben tas på blir de kvinner. Det ligger et vemod i dette, og det styrker opplevelsen av denne handlingen som et slags sakralt overgangsritual.

Blir tatt på fersk gjerning

På tre ulike tidspunkt vender jentene blikket mot kamera og ser rett på betrakteren; brått og uforvarende er det vi som blir betraktet; vi blir tatt på fersk gjerning, og konfronteres på en ubehagelig måte med vårt eget nysgjerrige blikk.

Charlotte Thiis Evensen, «Uten tittel»

Foto: Charlotte Thiis Evensen

Vakkert og tankvekkende

Det er et vakkert og tankevekkende verk. En estetisk fabulering omkring opplevelsen av fellesskap og fremmedgjøring.

Denne meningsladede tilsløringen som samtidig er en avsløring kan sees som et bilde på hvordan vi med eller uten slør, tildekket eller avkledd, bærer våre masker, og spiller våre roller ovenfor hverandre i virkelighetens glitrende manesje.

Flere nyheter fra kultur og underholdning finner du her